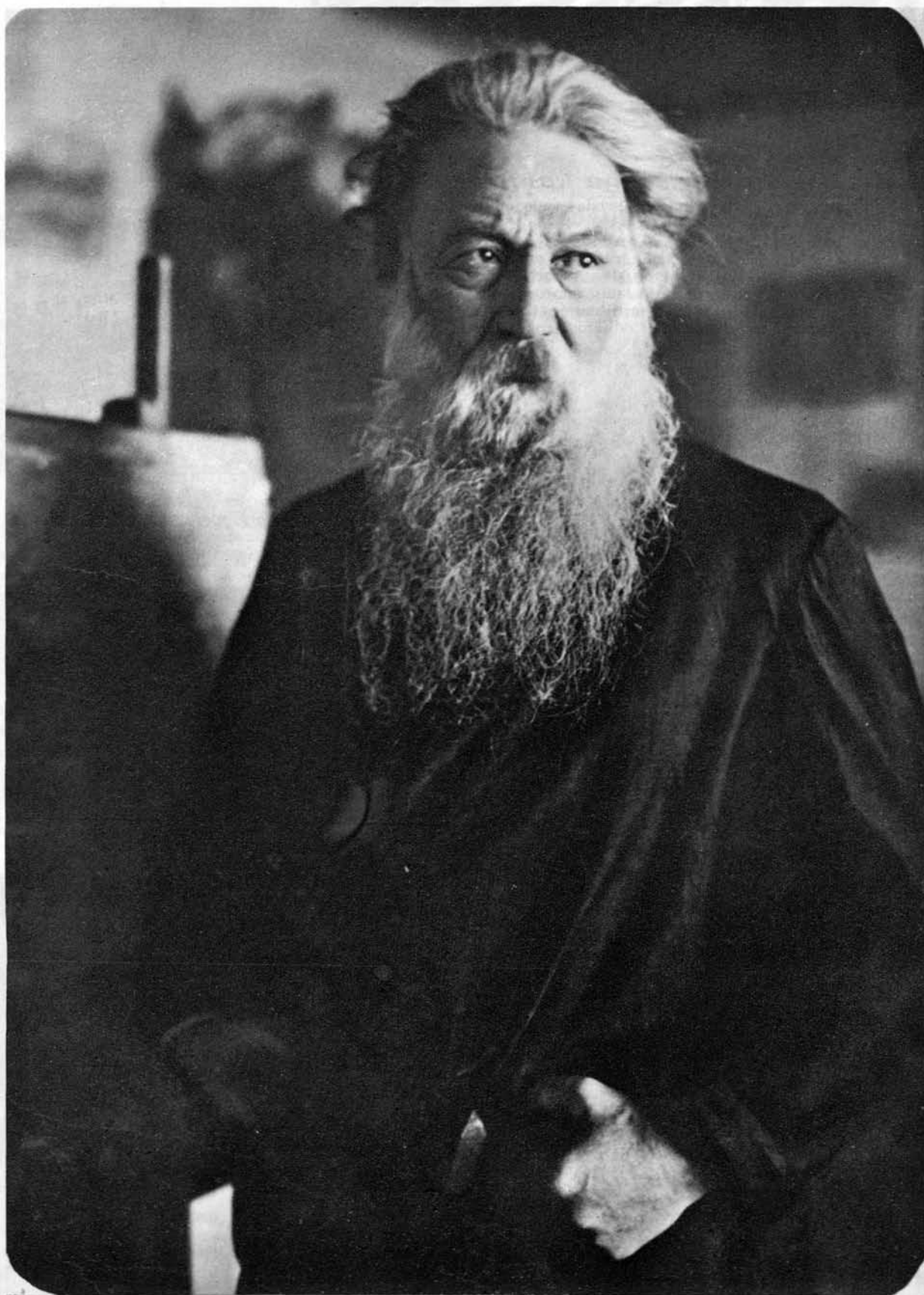

Ilustrirani Slovenec

Leto V

Tedenska priloga »Slovenca« (št. 79) z dne 7. IV. 1929

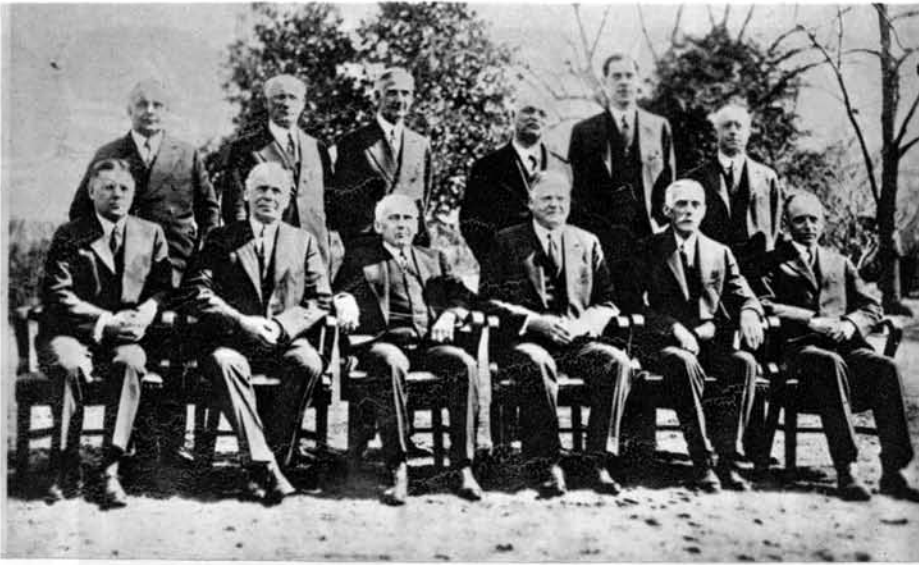
Štev. 14

Rihard Jakopič

Foto Krašovec.

najznamenitejši živeči slovenski slikar, ki obhaja 12. t. m. šestdesetletnico svojega rojstva. (Prihodnjo nedeljo objavimo serijo njegovih slik in risb.)

Člani novega ameriškega kabineta

ki so prevzeli dne 4. p. m. svoje posle. Spredaj sede od leve na desno: W. Brown (pošte), J. Good (vojska), Kellogg (zunanje zadeve, tega je nadomestil Stineson), predsednik Hoover, Mellon (finance) in Mitchell (pravosodje); zadaj pa stoje: J. Davis (delo), Lamout (trgovina), Hyde (kmetijstvo), Curtis (podpredsednik), Wilbur (notranje zadeve) in Adams (mornarica). Nekateri listi so nazvali to vlado »vlado milijonarjev«, ker so vsi člani znani bogataši in seveda tudi odlični strokovnjaki.

Na desni:

Pogled na ogromno množico, ki se je 4. p. m. zbrala pred washingtonskim »Kapitolom«, da prisostvuje svečanemu prevzetju poslov po novem predsedniku H. Hooverju in njegovi zaprisegi.

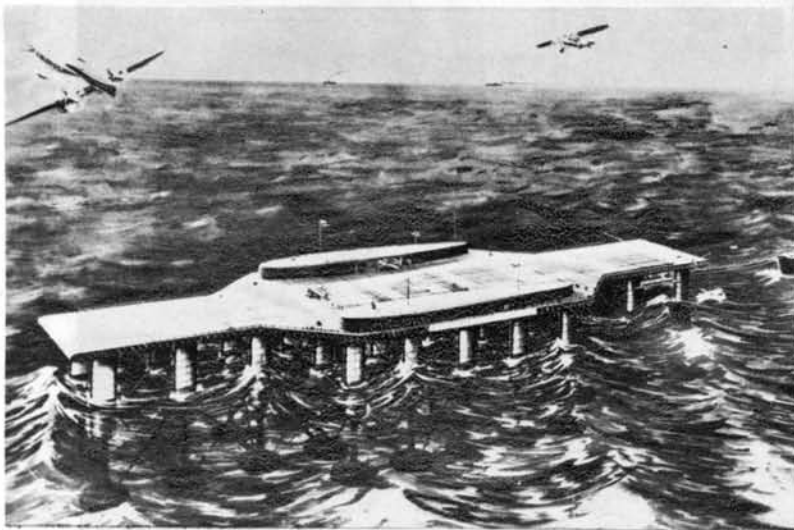
Na levi:

Načrt za umetni otok

med Evropo in Ameriko za pristajanje aeroplanov, ki ga sedaj baje resno nameravajo graditi. Stal bi 1,5 milij. dolarjev, na površju bi se pa nahajala razen pristajališča za aeroplane še restavracija in mehanična delavnica.

Spodaj

Pogled na največje avtomobilske tvornice v Evropi, Opel v Rüsselsheimu (Nemčija). Večina njenih delnic je prišla sedaj v roke ameriške »General-Motors«, največje Fordove konkurentinje, kar bo odločilno vplivalo na vso bodočo evropsko avtomobilsko produkcijo in seveda tudi na cene.

Maršal F. Foch

poveljnik antantnih armad in zmagovalec nad osrednjimi velesilami v svetovni vojni, ki je umrl 20. p. m., obžalovan od vse Francije.

Jan Skala

odlični manjšinski delavec in voditelj lužiških Srbov, ki je dne 5. in 6. predaval v Ljubljani.

Prvi letošnji turisti vrh Triglava

Pot na Triglav pozimi je že sama po sebi jako težka in nevarna, letos je bil pa spričo ogromnih množin snega sploh nepristopen. Prvi, ki so se navzlic vsem nevarnostim povzpeli nanj, so bili trije slovenski medicinci. Dospeli so na vrh dne 18. p. m. Slika nam kaže do strehe zasneženi Aljažev stolp s pogumnimi planinci.

Zamrzla obala Jadrana

V našem Primorju je sneg jako redka prikazen, a da bi ležal sneg prav na obali sami, pa ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Letošnja vprav sibirski zima je prinesla tudi to novost. Debel in zleden sneg je pokrival čeri in pečine skoro po vsem hrvaškem Primorju in zamrzovalo je celo morje samo. Naša slika je posneta v začetku meseca marca v Novem Vinodolu (Hrv. Primor.).

Slike k Slovenskemu biografskemu leksikonu

Na levi:

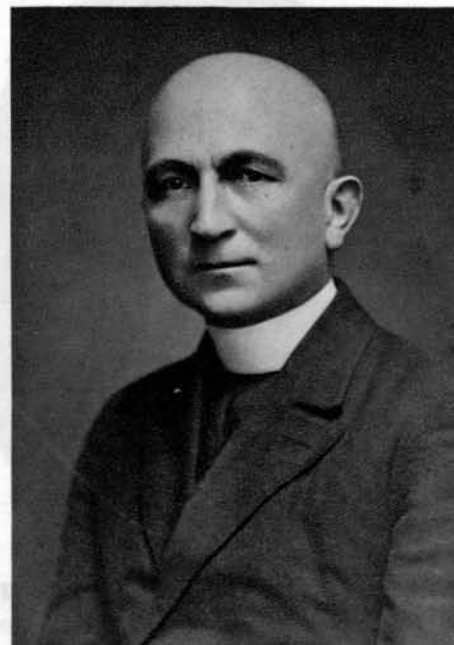
Hribernik Jakob

roj. l. 1857. v Čadramu, je bil nazadnje župnik in dekan v Braslovčah, kjer je l. 1920. umrl. Kot spiritual mariborskega semenišča je objavljajl članke liturgične vsebine v »Voditelju v bogoslovnih vedah«.

Na desni:

Kimovec Franc

roj. l. 1878. v Glinjah pri Cerkljah na Gorenjskem, je kanonik v Ljubljani in pomočnik stolnega glasbenega ravnatelja St. Premrla. Bil je voditelj raznih pevskih zborov, urednik »Pevca« itd., kot skladatelj pa deluje zlasti na polju cerkvene glasbe. Prevedel je tudi več leposlovnih del.

Zanimalo bo gotovo marsikoga, kako poteče v studiu, v prostoru, od koder se siri slovenska beseda po vsem svetu, dan, kako izgleda življenje v tej zgradbi.

Marsikateri poslušalec si najbrž predstavlja, da je v studiu življenje le zvečer, le tačas, kadar se izvaja program. Temu pa ni tako. V studiu je dela ves dan. Treba je pomisliti na to, da mora pisarna pošiljati skoro vsakodnevna poročila v časopise, vse to voditi v evidenci ter za vse poskrbeti v pravi čas za izvedbo programa.

Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti na inozemstvo. Zanimivo je, da se naša postaja zlasti po Nemčiji, Slovaški in Poljski izredno dobro sliši, kar je povod, da prihajajo iz vseh teh krajev, pa tudi od drugod, celo iz Amerike, laskavi dopisi, na katere je treba tudi odgovoriti, zlasti če žele kakih pojasnil.

Da je pisarna obremenjena še z drugimi upravnimi posli, je razumljivo. Kako pa s programom? Tajnik Prosvetne zveze g. Zor skrbi za prosvetni program. Nekateri predavatelji so povabljeni, drugi se ponudijo sami. One, ki so odbrani in katerih teme so aktualne in pomembne, uvrsti v program. Isto je z glasbo, le da je tu več reflektantov. Zato ima često glasbeni referent g. dr. Dolinar zelo težavno stališče, ako hoče ostati brez zamere tu in tam, pri poslušalcih, in sodelujočih. Na tem polju ni suše.

Ob delavnikih se prične program ob pol 15. Reproduciran glasba, ki se vsled direktnega prenosa preko ojačevalca izredno dobro sliši. Časovna napoved nam je nekaj časa delala precejšnje preglavice. Dobivali smo jo z glavnega kolodvora, ta pa zopet od drugod, tako, da je verjetna upravičenost nekaterih pritožb

Zgoraj v krogu:

Prof. Pengov

popularni naravoslovni predavatelj. 5. februarja t. l. je govoril o nastanku premoaga v obliki razgovora z dvema učenkama.

Na desni:

Ing. arcđ. Ivan Pengov

sedanji napovedovalec ljubljanskega radija pri branju dnevnih poročil.

Spodaj na desni:

Ga. Košmerljeva

z gdč. Trčkovo, ki prirejata večkrat citraške večere, zadaj g. Hameršek, ki ju časih spremlja z vijolino.

»Reproducirana glasba«

G. R. Kristan vodi gramofon, ki ga poslušamo vsak delavnik opoldne.

Pisatelj Fran Milčinski, tako priljubljeni bravec humorističnega čtiva in željeni pripovedovalec mladinskih pripovedk.

RADIO LJUBLJANA

Prof. Jeraj, član radio-kvarteta, ki igra večkrat tudi violinske solo točke.

abonentov. Sedaj pa dobimo brezzičnim potom napoved iz Nauena, kjer daje odajna postaja tekem 7 minut do sleherne sekunde točen čas. Upamo, da bomo prvi del napovedi iz Nauena lahko kmalu direktno prenašali. Poročilo o vodnem stanju se zdi marsikateremu neumestno. Ko bi pa dotični vedel, kako veliko vlogo imajo vprav ta poročila v pokrajinah, ki so izpostavljene vsem hudomušnostim velotokov, in pri podjetjih, ki so z vsem svojim obratovanjem odvisni od vodne množine in energije, bi svoje pomišljanje kmalu opustil. Namenjena so ta poročila predvsem južnovzhodnemu delu naše države. Plošče, ki se predvajajo, so izposojene od dne do dne. Tuptam so prišli na upravo dopisi, ki so dožili nameščenec, češ, da premalo ali preveč ojačujejo pri predvajanju reproducirane glasbe. To pa ni res. Razlika obstoja v ploščah samih; nekatere so izredno glasne, druge zopet neverjetno tihe in vse te zregulirati na povsem enako jakost sploh ni mogoče. Mnogo lažji je posel pri koncertnih komadnih, zlasti pri orkestralnih. Pri pevskih točkah in opernih prenosih pa tudi ni mnogo boljše.

Popoldanski program se skoro redno otvori s koncertom Radio-orkestra. Kvaliteto tega orkestra lahko oceni vsak sam, zanimalo pa bo gotovo marsikoga, kako ga ocenjuje inozemstvo. V vseh dopisih s tozadevno vsebino je dobila uprava jako laskava priznanja, parkrat pa smo nekaj podobnega zasledili celo v inozemskih časopisih.

Sedaj čutimo vsi Slovenci, da smo ena družina vsi, to- in onstran mej. Majhni smo, toda moč in volja je v nas in delo iz nas kipi.

I. P. I.

Zgoraj v krogu:

Cilka Krekova

sestra pok. J. E. Kreka, ki predava že dlje časa zanimiva poglavja iz gospodinjstva.

Na levi:

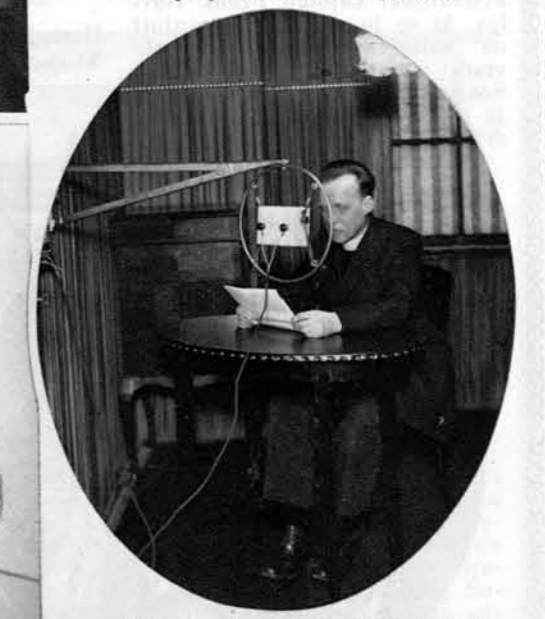
Prof. dr. Angela Piskernik

ki poučuje potom radija nemščino in je začela že tudi s predavanji iz rastlinslovja.

Spodaj na levi:

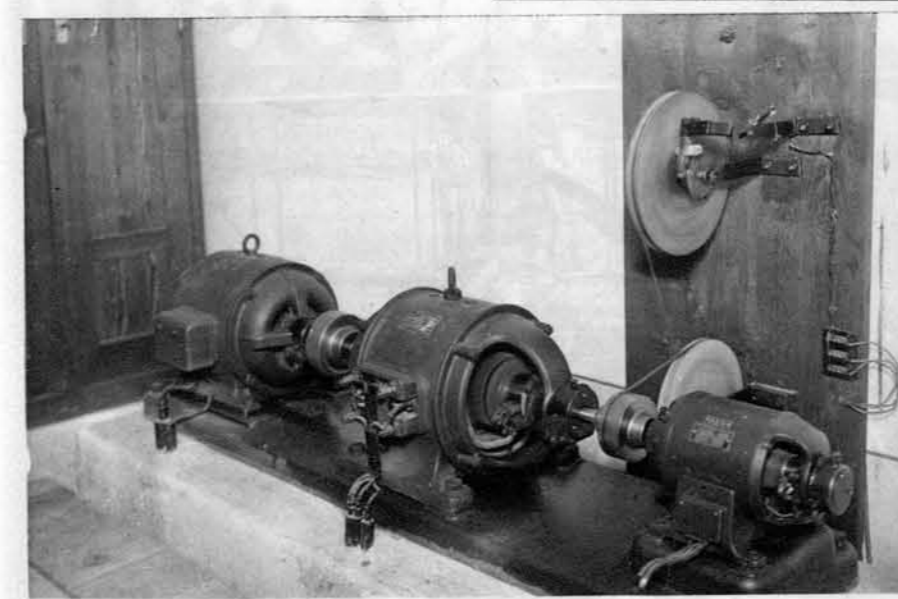
Znamenita »kukavica«

Stroji za anodno napetost 500 V.; kolesje ima v ozadju stikalo, ki oddaja glas kukavice. Ta »kukavica« je povzročila v inozemstvu veliko pozornost in postaja v Vilni jo je že tudi uvedla zase.

Prof. Janko Mlakar

odlični slovenski planinec in humoristični pisatelj, ki obuja že dlje časa v radiju svoje zanimive planinske spomine.

Med ljudožrci

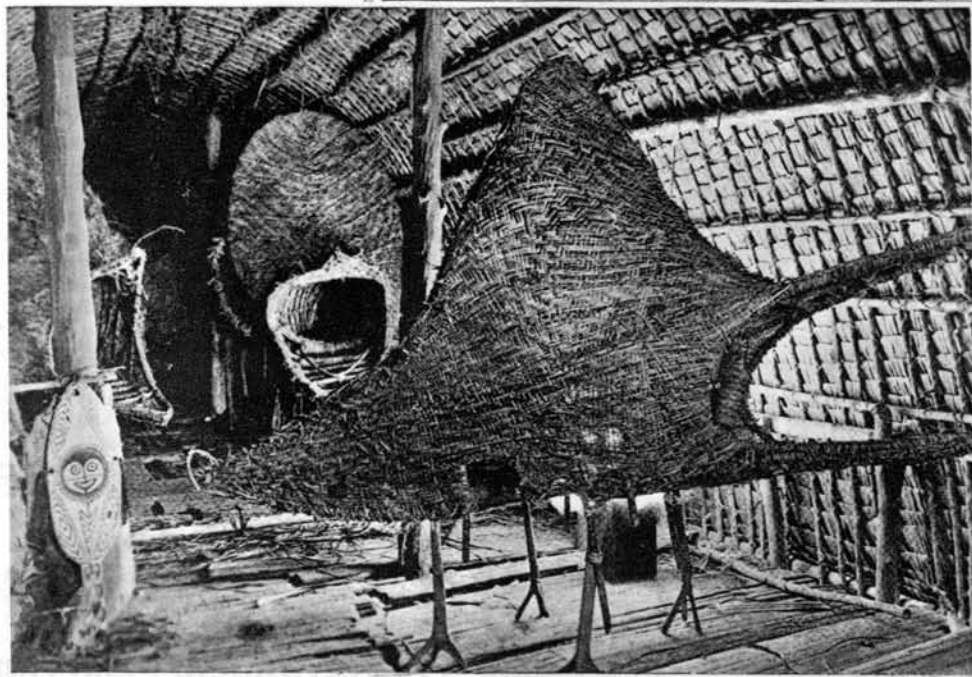
Za Grenlandijo je največji otok na svetu Nova Guineja, ki leži severno od Avstralije in meri 785.000 km², torej več kot tri Jugoslavije. Otok so l. 1526. odkrili Španci, danes pa pripada deloma Holancem, deloma pa Angležem. Novo Guinejo pokrivajo številna pogorja, ki presegajo deloma višino 5000 m, bogata je pa tudi na rekah in močvirjih. Podnebje je tropično, zato je tudi rastlinstvo jako bujno. Velik del otoka je pokritega z ogromnimi pragozdi palm in drugega tropičnega rastlinstva, kjer imajo svoje zavetišče neštete vrste papig, rajčice itd. Prebivalcev živi tu kakih 600.000 in pripadajo najrazličnejšim ro-

Naselbina Elevala na Novi Guineji. Kakor je videti že s slike, so to prave stavbe na koleh in tudi pot skozi naselbino je zgrajena na plokih.

Na levi: Pogled v notranjščino svetišča na Novi Guineji s simboli malikov.

Spodaj: Pogled v neprodorni pragozd, prepleten z neštetimi vrstami orhidej; je tudi domovina rajčice.

dovom. V notranjosti so tudi rodovi pritlikavcev in ljudožrcev na najnižji stopnji človeške kulture. Razumljivo je, da je zato raziskovanje notranjosti otoka jako nevarno in res spada Nova Guineja še med manj znane dele naše zemlje. Eden najnovejših in najuspešnejših preiskovalcev otoka v zadnjih letih je avstralijski kapitan Frank Hurley, ki se je podal v notranjost na hidroplanu in odkril celo vrsto najzanimivejših novosti. Svoje veleinteresantne doživljanje je popisal v knjigi »Biseri in divjaki«, ki je izšla v založbi Brockhaus v Leipzigu.

Spodaj:

»Vrag, ki je priletel na zemljo«, t. j. hidroplan novogvinejskega raziskovalca Hurleya. Domačini so mu za časa njegovega bivanja v notranjščini otoka prinesli vsak večer prašiča v spravnji dar in ga položili na sprednji del hidroplana.

Spodaj v krogu:

Hamoji, poglavar rodu Sambio, ki ima mnogo semitskih potez.

Ign. Elsner

ravnatelj ljubljanske tobačne tovarne od l. 1884—1919, ki ga imajo še danes v najboljšem spominu tisoči delavcev in delavk in ki je obhajal 4. t. m. 65 letnico svojega rojstva.

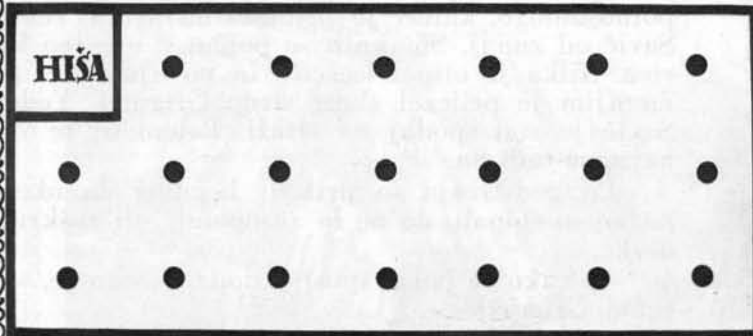
**V našem mariborskem uredništvu
(Koroška c. 5)**

Od leve na desno: J. Golec in dr. Hohnjec, urednika »Slovenskega Gospodarja«, dr. Fr. Vatovec, mariborski urednik »Slovenca«.

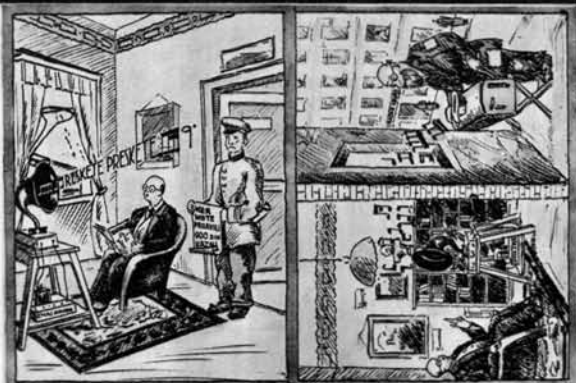

Na straži!

Velike mase ledu, ki so jih prinašale seboj močno narastle reke, so v prvi polovici meseca marca jako ogražale mostove skoro po vsej Sloveniji, zlasti pa na Muri. O radgonskem mostu smo poročali že v predzadnji številki, da se je podrł, v veliki nevarnosti je bil pa tudi most pri Veržeju, ki veže Prekmurje z bivšim slovenskim štajerjem. Noč in dan so ga več dni stražili oddelki vojakov in civilistov in k sreči je tudi res ostal nepoškodovan. Naša slika nam kaže vojaštvo na straži. (Foto Porle.)

K današnji uganki: Oče zapusti ob smrti svojemu najstarejšemu sinu hišo. Ima pa 5 sinov. Vrt, na katerem raste 20 dreves, ki so zaznamovane s točkami, pa zapusti vsem 5 sinovom v enakih deležih in določi: Vsak naj dobi 4 drevesa. Razdeliti si morate pa zemljišče tako, da bo dobil vsak enako velik in po obliki tudi enak kos vrta. — Sinovi so skušali razdeliti vrt na 5 enakih delov, pa jim ni šlo. Sicer so vrt lahko razdelili na 5 enako velikih delov, a ne na 5 oblikovno enakih delov. Končno jim je bister ugankar rešil nalogo. Sedaj naj jo pa še reševalci Slovenčevih ugank. — Za pravilno rešitev razpisujemo sledeči nagradi: I. Haudel Mazzetti: Junakinja iz Štajerja in II. Marby: Hanka.

GOSPOD SUHAČ SI LAHKO ČASITTA!

Gornji sliki nam predstavljata najboljši rešitvi četrte slike iz »Radioserije«. Prva in pokončna slika, ki je dobila prvo nagrado, nam kaže g. Suhača, ko ga preseneti uradnik, ki mu sporoči, da mu bo zaplenil aparat, ker ga je pozabil prijaviti. — Druga, ležeča slika nam kaže, kako g. Suhača, ki je zaspal pri aparatu, zbudi krasen orkester iz Londona. — Prvo sliko je vposlal Filip Žakelj, Ljubljana, drugo sliko pa Zorka Svetogorska, Maribor. Vseh rešitev je prispelo 56. — Rešitev križaljke priobčimo v prihodnji številki.

Pesnik Danilo Gorinšek

(Iz zbirke »Mariborski obrazi«)

Pevski kvartet »Ljubljana«

(od zgoraj navzdol: Štibernik, Grile, Petrovčič in Lasbacher), eden najbolj priljubljenih sodelavcev našega ljubljanskega radija.

Sergej Minclov:

Car Berendej.

(Povest iz sibirskega pragozda.)

XIV. poglavje.

Minulo je nekaj časa, a nič ni bilo slišati.

— Zakaj pa nič ne govoriš? — je komaj spravil iz sebe Grigorij.

Nilka je namesto odgovora zašklepetal z zobmi. — Saj govorim, — se je odzval.

— Od vruga so te bolhe, ni ga miru!

Po dvorišču se je zopet razleglo pasje tulenje.

— Naš Kučumka tuli! — je nadaljeval Grigorij.

— Njegov glas je. — Oba sta zopet umolknila.

— S pištolo znaš dobro streljati? — je pripomnil Nilka.

— Že. Ali so puške poleg tebe?

— Tukaj so. Zakaj pa onadva ne prideta? Bogve, ali sta še živa? — je komaj slišno dahnil Nilka.

Tišini ni hotelo biti konca. Potem je prikorakal nekdo od dvorišča po stopnicah in se približeval njih vratom. Nilka je pomeril pištolo. Grigorij pa ga je prijel za roko.

— Čakaj! — je zašepetal: — morebiti bo to Vedenej Savič.

— Ali sta tukaj, fanta? — je vprašal sredi mrtve tišine poslovodjin glas.

— Tukaj!

Vedenej Savič je vstopil v izbo in zaprl vrata. Poprej pa sta planila noter oba psa, pričela z nosom suvati fanta in jima skakati na prsa.

— Konje moramo pustiti; vrata so zapahnjena in žabica visi na njih. Puške poberita in zalogo, pa hajdita posamič za menoj: splezati moramo čez vrata!

— Ne bomo mogli, — je odvrnil Nilka: — strešico imajo zgoraj, in zelo je visoko.

— Moramo zlesti čez! — ga je prekinil poslovodja: — bomo že pomagali drug drugemu gori.

— Kaj pa psa? — je vprašal Grigorij.

— Pustimo ju!

— Kako pa, če jim jutri takoj pokažeta naš sled?

Poslovodja, ki je bil že na pragu, je obstal. Grigorij je imel prav; nikakor ni kazalo pobegniti brez psov.

— Saj ni treba oditi skozi dvorišče! — je zašepetal zopet Nilka: — iz kamrice se lahko spustimo skozi strop naravnost na ulico.

— Res je! je pritrdil Vedenej Savič: — požurita se, prijatelja!

— Kaj pa Mikita? — je vprašal Grigorij.

— Kaj pa te briga, požuri se, če ti pravim! — ga je osorno zavrnil poslovodja: — dvignita psa, pa ju spustita skozi okno ven!

V trenutku sta dvignila fanta oba psa v naročje. Nilki je polizal pes z vročim jezikom ves obraz, a ta ni imel časa, da bi se branil. Odprl je okno, porinil psa z glavo naprej in ga sunil ven. Za njim je spustil Grigorij drugega psa: oba sta padla na noge in nič črhnila.

V temi so pograbili sli orožje in dve vreči s potno zalogo, kateri je prinesel na hrbtu Vedenej Savič od zunaj. Smuknili so potem v sosedno kamrico. Nilka je otipal lestvico in po nji zlezal gori. Za njim je prilezel skozi strop Grigorij. Vedenej Savič je stal spodaj na straži. Potem se je vzpel navzgor tudi on.

Po podstrešju so prilezli begunci do okenca, pazno so stopali, da ne bi zaropotale ali zaškrípale deske.

— Kako se bomo spustili doli? Visoko je, — je rekel Grigorij.

— Čemu pa imamo konopec? Odveži no hitro vreče! — mu je velel Nilka.

Obe vreči sta bili križem zvezani z debelo vrvjo, kakor se to dela pri konjskem tovoru. Fanta sta odvezala vrvi, ju skupaj zvezala, naredila okoli trama zanko in Nilka se je pričel prvi spuščati. Vtaknil si je za pas dve pištoli, pomolil skozi okence ven noge in urno zlezal navzdol. Konopec je bil baš zadosti dolg; stopil je naravnost na tla.

(Dalje prihodnjic.)